

УДК 351.746.3

Щуришен Ярослав Анатолійович*аспірант кафедри публічного управління та митного адміністрування,
Університету митної справи та фінансів***Shchuryshen Yaroslav***PhD Student of the Department of Public Administration and Customs Administration
University of Customs and Finance*

ORCID: 0009-0008-0198-8950

DOI: 10.25313/2617-572X-2026-3-68-15

БАЛАНС МІЖ СПРОЩЕННЯМ МИТНИХ ПРОЦЕДУР ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ БЕЗПЕКИ ЯК ПРІОРИТЕТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ МИТНИМ КОНТРОЛЕМ

BALANCE BETWEEN THE SIMPLIFICATION OF CUSTOMS PROCEDURES AND SECURITY PROVISION AS A PRIORITY OF PUBLIC ADMINISTRATION IN CUSTOMS CONTROL

Анотація. Вступ. У статті досліджено теоретичні та практичні аспекти державного управління процесами забезпечення балансу між спрощенням митних процедур та гарантуванням належного рівня митної безпеки в сучасних умовах трансформації митної системи України. Обґрунтовано, що в умовах глобалізації, цифровізації економіки та євроінтеграційних процесів митний контроль набуває нового змісту як інструмент не лише фіскального регулювання, але й забезпечення економічної безпеки держави та сприяння міжнародній торгівлі. Визначено, що ключовою суперечністю функціонування митної системи є необхідність одночасного спрощення митних процедур з метою прискорення товарообігу та забезпечення належного рівня контролю для запобігання митним правопорушенням.

У результаті дослідження встановлено, що забезпечення такого балансу можливе шляхом впровадження ризик-орієнтованого підходу, цифровізації митних процедур, розвитку постмитного контролю та впровадження партнерських механізмів взаємодії між митними органами та суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності. Обґрунтовано необхідність подальшої трансформації митного контролю на основі сучасних інформаційних технологій та гармонізації митного законодавства України зі стандартами Європейського Союзу. Доведено, що реалізація запропонованих напрямів сприятиме підвищенню ефективності державного управління митною сферою, зміцненню економічної безпеки держави та створенню сприятливих умов для розвитку зовнішньоекономічної діяльності.

Мета. Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та аналіз механізмів державного управління, спрямованих на забезпечення балансу між спрощенням митних процедур і гарантуванням належного рівня митної безпеки, а також визначення пріоритетних напрямів оптимізації системи митного контролю в Україні в умовах сучасних економічних та безпекових викликів.

Матеріали і методи. Методологічною основою дослідження є комплекс загальнонаукових і спеціальних методів наукового пізнання. У процесі дослідження застосовано методи системного аналізу, що дозволило розглянути митний контроль як складову системи державного управління; методи порівняльного аналізу для дослідження міжнародного досвіду організації митного контролю; методи узагальнення та систематизації для визначення сучасних тенденцій розвитку митної системи.

Інформаційну базу дослідження становлять нормативно-правові акти України, аналітичні матеріали міжнародних організацій, зокрема Всесвітньої митної організації, Світового банку та Організації економічного співробітництва та розвитку, а також наукові праці вітчизняних і зарубіжних дослідників у сфері державного управління та митної справи.

Авторське право © Автор(и). Це стаття з відкритим доступом, що розповсюджується відповідно до умови ліцензії Creative Commons Attribution Ліцензія 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

Результати. У результаті проведеного дослідження встановлено, що сучасна система митного контролю повинна функціонувати на основі принципу збалансованості між спрощенням процедур зовнішньоекономічної діяльності та забезпеченням належного рівня безпеки. Доведено, що традиційні підходи до митного контролю, засновані на суцільних перевірках, в умовах зростання обсягів міжнародної торгівлі є недостатньо ефективними та потребують трансформації.

Обґрунтовано, що підвищення ефективності державного управління митним контролем можливе шляхом впровадження ризик-орієнтованих механізмів контролю, цифровізації митних процедур, розвитку постмитного контролю та розширення партнерської взаємодії між державою і суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності. Визначено, що використання сучасних інформаційних технологій та інтегрованих інформаційних систем сприяє підвищенню ефективності аналізу митних операцій і забезпечує можливість своєчасного виявлення потенційних порушень митного законодавства.

Перспективи. Подальші наукові дослідження у цій сфері доцільно спрямувати на розроблення ефективних моделей цифрового управління митними процесами, удосконалення системи управління митними ризиками та впровадження інтелектуальних аналітичних інструментів у діяльність митних органів. Перспективним напрямом також є дослідження можливостей інтеграції національної митної системи до європейського митного простору та адаптації механізмів державного управління митною сферою до стандартів Європейського Союзу.

Ключові слова: державне управління, митний контроль, митна безпека, спрощення митних процедур, цифровізація, управління ризиками, постмитний контроль, євроінтеграція.

Summary. Introduction. The article examines the theoretical and practical aspects of public administration in ensuring a balance between the simplification of customs procedures and the guarantee of an adequate level of customs security under the current conditions of transformation of the customs system of Ukraine. It is substantiated that in the context of globalization, economic digitalization, and European integration processes, customs control acquires a new meaning as a tool not only of fiscal regulation but also of ensuring the economic security of the state and facilitating international trade. It is determined that the key contradiction in the functioning of the customs system lies in the need to simultaneously simplify customs procedures in order to accelerate trade flows and ensure an adequate level of control to prevent customs violations.

The study establishes that achieving such a balance is possible through the implementation of a risk-oriented approach, the digitalization of customs procedures, the development of post-clearance control, and the introduction of partnership mechanisms of interaction between customs authorities and economic operators engaged in foreign economic activity. The necessity of further transformation of customs control based on modern information technologies and the harmonization of Ukrainian customs legislation with European Union standards is substantiated. It is proven that the implementation of the proposed directions will contribute to improving the efficiency of public administration in the customs sphere, strengthening the economic security of the state, and creating favorable conditions for the development of foreign economic activity.

Purpose. The purpose of the study is to provide a theoretical justification and analysis of the mechanisms of public administration aimed at ensuring a balance between the simplification of customs procedures and the guarantee of an adequate level of customs security, as well as to identify priority directions for optimizing the customs control system in Ukraine under modern economic and security challenges.

Materials and Methods. The methodological basis of the study is a set of general scientific and special methods of scientific inquiry. In the course of the research, the methods of system analysis were applied, which made it possible to consider customs control as a component of the public administration system; comparative analysis methods were used to examine international experience in organizing customs control; methods of generalization and systematization were applied to identify current trends in the development of the customs system.

The information base of the research consists of regulatory and legal acts of Ukraine, analytical materials of international organizations, including the World Customs Organization, the World Bank, and the Organisation for Economic Co-operation and Development, as well as scientific works of domestic and foreign researchers in the field of public administration and customs affairs.

Results. The results of the study indicate that the modern customs control system should operate based on the principle of balance between the simplification of foreign economic activity procedures and the provision of an adequate level of security. It is proven that traditional approaches to customs control based on comprehensive inspections are insufficiently effective under conditions of increasing volumes of international trade and therefore require transformation.

It is substantiated that improving the efficiency of public administration in customs control is possible through the introduction of risk-oriented control mechanisms, the digitalization of customs procedures, the development of post-clearance control, and the expansion of partnership interaction between the state and participants in foreign economic activity. It is determined that the use of modern information technologies and integrated information systems contributes to improving the efficiency of customs operation analysis and ensures the possibility of timely detection of potential violations of customs legislation.

Prospects. Further scientific research in this field should focus on the development of effective models of digital management of customs processes, the improvement of the customs risk management system, and the implementation of intelligent analytical tools in the activities of customs authorities. A promising direction is also the study of possibilities for integrating the national customs system into the European customs space and adapting the mechanisms of public administration in the customs sphere to the standards of the European Union.

Key words: public administration, customs control, customs security, simplification of customs procedures, digitalization, risk management, post-clearance control, European integration.

Постановка проблеми. В умовах глобалізації міжнародної торгівлі, цифровізації економічних процесів та євроінтеграції України особливого значення набуває оптимізація системи митного контролю як ключового елементу державного управління економічною безпекою. Митний контроль виступає важливим інструментом забезпечення національних економічних інтересів, наповнення державного бюджету та протидії незаконному переміщенню товарів через митний кордон.

Водночас сучасні тенденції розвитку міжнародної торгівлі вимагають максимально можливого спрощення митних процедур з метою підвищення конкурентоспроможності національної економіки та забезпечення сприятливих умов для ведення бізнесу.

Станом на 2025–2026 роки в Україні активно реалізується митна реформа, спрямована на адаптацію митної системи до стандартів Європейського Союзу, цифровізацію митних процедур та впровадження сучасних механізмів управління ризиками [10]. За даними Міністерства фінансів України, у 2025 році митниця забезпечила 716,1 млрд. грн надходжень до бюджету, що на 21% більше порівняно з попереднім роком, а також активно впроваджуються цифрові рішення та митні спрощення для бізнесу [3].

Разом із цим митні органи виконують критично важливу функцію забезпечення державної безпеки, зокрема протидіють незаконному переміщенню зброї, контрабанді та іншим загрозам.

Таким чином, виникає об'єктивна управлінська суперечність між необхідністю спрощення митних процедур і потребою забезпечення належного рівня митної безпеки, що визначає актуальність даного дослідження.

Митний контроль є складовою системи державного управління, спрямованої на забезпечення законності переміщення товарів через митний кордон, захист економічних інтересів держави та безпеки суспільства.

У сучасних умовах державне управління митною сферою стикається з подвійним викликом: необхідністю прискорення митних процедур; необхідністю забезпечення ефективного контролю.

З одного боку, складні митні процедури призводять до: збільшення часу митного оформлення; зростання витрат бізнесу; зниження інвестиційної привабливості держави [2].

З іншого боку, надмірне спрощення процедур створює ризики: зростання контрабанди; втрати бюджетних надходжень; загроз національній безпеці.

Особливо актуальною дана проблема є для України в умовах воєнного стану, коли митниця виконує важливу роль у забезпеченні контролю за переміщенням товарів стратегічного значення [11].

Таким чином, основною проблемою є забезпечення ефективного балансу між швидкістю митного оформлення та ефективністю митного контролю.

Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій. Проблематика митного контролю та його оптимізації досліджується багатьма вітчизняними та зарубіжними науковцями.

Науковці зазначають, що одним із ключових напрямів розвитку митних систем є впровадження ризик-орієнтованого підходу, який дозволяє здійснювати контроль лише щодо потенційно ризикових операцій.

Зокрема, у країнах Європейського Союзу функціонує єдина система управління митними ризиками (CRMF), яка передбачає використання спільних критеріїв ризику для визначення товарів, що можуть становити загрозу безпеці [15].

Крім того, сучасні дослідження підтверджують ефективність використання цифрових технологій та штучного інтелекту для аналізу митних декларацій та виявлення митних правопорушень.

В Україні питання оптимізації митного контролю досліджується у контексті митної реформи, основною метою якої є створення цифровізованої, прозорої та ефективної митної системи.

Таким чином, наукові дослідження підтверджують необхідність впровадження сучасних управлінських механізмів для забезпечення ефективного функціонування митної системи.

Мета статті. Метою статті є дослідження механізмів державного управління, спрямованих на забезпечення балансу між спрощенням митних процедур та забезпеченням митної безпеки, а також визначення напрямів оптимізації системи митного контролю в Україні.

Матеріали і методи. Методологічну основу дослідження становить комплекс загальнонаукових і спеціальних методів наукового пізнання. У роботі застосовано метод системного аналізу для розгляду митного контролю як складової системи державного управління, порівняльний метод — для аналізу міжнародного досвіду організації митного контролю та спрощення митних процедур, а також методи узагальнення і систематизації для визначення сучасних тенденцій розвитку митної системи. Інформаційну базу дослідження становлять нормативно-правові акти України, аналітичні матеріали міжнародних організацій та наукові праці у сфері державного управління і митної політики.

Виклад основного матеріалу. Митний контроль у сучасних умовах трансформації державного управління набуває якісно нового змісту, який виходить за межі традиційного фіскального інструменту. Його функціональне призначення дедалі більше пов'язується із забезпеченням комплексної економічної та національної безпеки держави, одночасно виконуючи роль важливого регулятора зовнішньоекономічної діяльності.

У цьому контексті митний контроль виступає як складна багаторівнева управлінська система, що поєднує правові, організаційні, інформаційні та тех-

нологічні механізми, спрямовані на забезпечення законності переміщення товарів через митний кордон, захист внутрішнього ринку та створення сприятливих умов для міжнародної торгівлі [1].

Особливість сучасного етапу полягає в тому, що митний контроль більше не може розглядатися виключно як інструмент обмеження, а має функціонувати як інструмент управління потоками товарів із мінімальним втручанням у законну діяльність добросовісних суб'єктів господарювання.

У цьому аспекті ключовим викликом для системи державного управління митною сферою є необхідність одночасного досягнення двох стратегічно важливих, але суперечливих цілей.

З одного боку, держава зацікавлена у максимальному спрощенні митних процедур, що обумовлено потребою інтеграції у світову економічну систему, підвищенням конкурентоспроможності національної економіки та стимулюванням зовнішньоекономічної активності.

Швидкість митного оформлення безпосередньо впливає на ефективність логістичних процесів, витрати суб'єктів господарювання та інвестиційну привабливість держави загалом. У сучасній глобалізованій економіці час стає одним із ключових економічних ресурсів, і будь-які затримки на митному кордоні можуть призводити до значних фінансових втрат, порушення виробничих циклів та зниження конкурентних позицій підприємств на міжнародних ринках [4].

Водночас митні органи виконують критично важливу функцію захисту державних інтересів, що передбачає запобігання незаконному переміщенню товарів, протидію контрабанді, забезпечення надходжень до державного бюджету та недопущення ввезення товарів, які можуть становити загрозу національній безпеці.

Особливої актуальності ця функція набуває в умовах сучасних безпекових викликів, коли митниця фактично стає одним із ключових елементів системи національної безпеки. Таким чином, держава опиняється перед необхідністю забезпечення оптимального співвідношення між швидкістю митного оформлення та ефективністю митного контролю, що є складним управлінським завданням, яке потребує впровадження принципово нових підходів [14].

Традиційна модель митного контролю базувалася на принципі суцільної перевірки, який передбачав максимальний рівень фізичного контролю товарів. Такий підхід, хоча і забезпечував високий рівень формальної безпеки, водночас створював значні адміністративні бар'єри та суттєво уповільнював митні процедури.

У сучасних умовах застосування такого підходу є неефективним, оскільки обсяги міжнародної торгівлі зростають, а ресурси митних органів залишаються обмеженими. Це обумовлює необхідність переходу до нової парадигми митного контролю, яка базується

на принципах вибірковості, аналітичності та управління ризиками [7].

Одним із ключових інструментів забезпечення балансу між спрощенням митних процедур та безпекою є впровадження системи управління ризиками, яка передбачає концентрацію контрольних заходів на тих операціях, які мають підвищений рівень ризику.

Суть цього підходу полягає у використанні аналітичних методів, інформаційних систем та спеціальних алгоритмів для оцінки ймовірності порушення митного законодавства. Це дозволяє митним органам мінімізувати втручання у законну діяльність добросовісних суб'єктів господарювання та водночас підвищити ефективність виявлення правопорушень.

У результаті формується принципово нова модель митного контролю, яка базується не на кількості перевірок, а на їх ефективності.

Важливу роль у забезпеченні ефективного балансу між швидкістю та безпекою відіграє цифровізація митних процедур, яка є одним із ключових напрямів реформування митної системи України станом на 2026 рік. Впровадження електронного декларування, автоматизованих систем аналізу даних та цифрових платформ дозволяє суттєво скоротити час митного оформлення та зменшити вплив людського фактора на процес прийняття рішень [9]. Цифрові технології забезпечують можливість обробки великих обсягів інформації в режимі реального часу, що підвищує здатність митних органів своєчасно виявляти потенційні ризики. Крім того, цифровізація сприяє підвищенню прозорості митних процедур, що є важливим фактором запобігання корупції.

Особливого значення набуває використання автоматизованих систем аналізу та обробки інформації, які дозволяють інтегрувати дані з різних джерел, включаючи митні декларації, транспортні документи, бази даних попередніх порушень та міжнародні інформаційні системи.

Це створює можливість формування комплексного уявлення про кожну зовнішньоекономічну операцію та забезпечує більш обґрунтоване прийняття управлінських рішень. У результаті митний контроль набуває превентивного характеру, коли потенційні правопорушення виявляються ще до моменту завершення митного оформлення.

Суттєвим інструментом оптимізації митного контролю є також впровадження інституту авторизованого економічного оператора, який передбачає надання митних спрощень підприємствам, що відповідають встановленим критеріям надійності.

Такий підхід базується на принципі довіри між державою та бізнесом і дозволяє зосередити контрольні ресурси на операціях із підвищеним рівнем ризику. Водночас надання митних спрощень супроводжується підвищенням відповідальності підприємств та необхідністю дотримання високих стандартів діяльності [8].

Важливим напрямом забезпечення балансу є також розвиток постмитного контролю, який передбачає здійснення перевірок після завершення митного оформлення. Такий підхід дозволяє прискорити пропуск товарів через митний кордон і водночас забезпечити належний рівень контролю. Перенесення акценту з попереднього контролю на подальший контроль відповідає сучасним міжнародним стандартам і дозволяє більш ефективно використовувати ресурси митних органів.

Особливу роль у забезпеченні ефективного функціонування митного контролю відіграє гармонізація митної системи України зі стандартами Європейського Союзу, що є одним із ключових напрямів євроінтеграційних процесів.

Адаптація митного законодавства та процедур до європейських стандартів сприяє впровадженню сучасних підходів до управління митною діяльністю, підвищенню ефективності контролю та створенню сприятливих умов для розвитку міжнародної торгівлі.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Проведене дослідження дозволяє дійти висновку, що забезпечення балансу між спрощенням митних процедур та гарантуванням належного рівня митної безпеки є одним із ключових завдань сучасного державного управління митною сферою, від ефективності вирішення якого залежить не лише функціонування системи митного контролю, але й загальна економічна стабільність держави, її інвестиційна привабливість та здатність протидіяти внутрішнім і зовнішнім загрозам.

У сучасних умовах розвитку глобалізаційних процесів, цифрової трансформації економіки та євроінтеграційного курсу України митний контроль перестає виконувати виключно фіскальну функцію і набуває комплексного управлінського характеру, поєднуючи функції регулювання, безпеки та сприяння міжнародній торгівлі.

Встановлено, що традиційна модель митного контролю, яка базувалася на принципах суцільної перевірки, в сучасних умовах є неефективною, оскільки вона створює суттєві адміністративні бар'єри для законної зовнішньоекономічної діяльності, уповільнює товарообіг та негативно впливає на конкурентоспроможність національної економіки.

Водночас надмірне спрощення митних процедур без належного управлінського забезпечення може призвести до зростання митних правопорушень, втрати бюджетних надходжень та послаблення економічної безпеки держави. Таким чином, ключовим завданням державного управління митною сферою є формування ефективної системи митного контролю, яка забезпечує мінімізацію втручання у законну діяльність суб'єктів господарювання при одночасному збереженні високого рівня безпеки.

У результаті дослідження встановлено, що одним із визначальних напрямів забезпечення такого балансу є впровадження ризик-орієнтованої

моделі митного контролю, яка дозволяє здійснювати вибіркового контролю на основі аналітичної оцінки ризиків.

Такий підхід забезпечує концентрацію ресурсів митних органів на найбільш проблемних напрямках і водночас створює сприятливі умови для добросовісних суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Впровадження цієї моделі фактично означає перехід до якісно нового рівня державного управління митною діяльністю, заснованого на принципах аналітичності, обґрунтованості та ефективного використання ресурсів.

Доведено, що ключову роль у забезпеченні ефективного функціонування сучасної системи митного контролю відіграє цифровізація, яка створює принципово нові можливості для підвищення ефективності управлінських процесів.

Використання електронних систем декларування, автоматизованого аналізу інформації та інтегрованих інформаційних ресурсів дозволяє суттєво скоротити час митного оформлення, зменшити адміністративне навантаження на бізнес та підвищити об'єктивність прийняття управлінських рішень.

При цьому цифровізація сприяє не лише спрощенню процедур, але й підвищенню рівня безпеки, оскільки забезпечує можливість більш глибокого аналізу інформації та своєчасного виявлення потенційних порушень.

Обґрунтовано, що важливим напрямом оптимізації митного контролю є зміщення акценту з попереднього контролю на постмитний контроль, що відповідає сучасним міжнародним стандартам і дозволяє забезпечити прискорення митних процедур без зниження рівня контролю. Такий підхід створює можливість більш раціонального використання ресурсів митних органів та підвищує загальну ефективність їх діяльності.

Встановлено, що перспективним напрямом розвитку системи митного контролю є впровадження партнерської моделі взаємодії між державою та бізнесом, яка передбачає надання митних спрощень підприємствам, що відповідають встановленим критеріям надійності.

Реалізація такого підходу сприяє формуванню довірчих відносин між державою та суб'єктами господарювання, підвищує рівень добровільного дотримання митного законодавства та дозволяє зосередити контрольні заходи на найбільш ризикових операціях.

На основі проведеного дослідження обґрунтовано, що підвищення ефективності державного управління процесами забезпечення балансу між спрощенням митних процедур та безпекою потребує реалізації комплексу взаємопов'язаних заходів.

Першочергового значення набуває подальший розвиток цифрових технологій у сфері митного контролю, зокрема впровадження інтелектуальних систем аналізу даних, які дозволяють автоматизува-

ти процес оцінки ризиків і мінімізувати вплив людського фактора на прийняття управлінських рішень. Це сприятиме підвищенню об'єктивності митного контролю та зменшенню корупційних ризиків.

Важливим напрямом є також удосконалення системи управління ризиками шляхом розширення інформаційної бази, використання сучасних аналітичних методів та посилення міжнародного інформаційного обміну. Це дозволить підвищити ефективність виявлення потенційних правопорушень і забезпечити належний рівень митної безпеки.

Особливого значення набуває подальший розвиток постмитного контролю як одного з ключових інструментів забезпечення ефективного функціонування митної системи. Реалізація цього напряму дозволить забезпечити прискорення митних процедур без зниження рівня контролю та сприятиме підвищенню ефективності використання ресурсів митних органів.

Крім того, необхідним є подальше впровадження європейських стандартів митного регулювання, що сприятиме підвищенню ефективності митного контролю, забезпеченню належного рівня безпеки та створенню сприятливих умов для розвитку міжнародної торгівлі.

Таким чином, забезпечення балансу між спрощенням митних процедур та безпекою є складним багаторівневим завданням державного управління, вирішення якого потребує комплексного підходу, заснованого на використанні сучасних управлінських, організаційних та цифрових механізмів.

Реалізація запропонованих напрямів дозволить підвищити ефективність функціонування системи митного контролю України, забезпечити належний рівень економічної безпеки держави та створити сприятливі умови для розвитку зовнішньоекономічної діяльності в умовах сучасних глобалізаційних процесів.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ФІНАНСУВАННЯ: Автори не отримували фінансування для цього дослідження.

ЗАЯВА ПРО ДОСТУПНІСТЬ ДАНИХ: Не застосовується.

КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ: Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Література

1. Державна митна служба України. Публічний звіт Держмитслужби за 2024 рік. Київ, 2025. 152 с. URL: <https://customs.gov.ua/public-report-2024> (дата звернення: 01.02.2026).
2. Європейська Комісія. EU Customs Risk Management Framework. Brussels: European Commission, 2022. 47 p. URL: https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs-risks-management/customs-risks-management-framework-crmf_en (дата звернення: 30.01.2026).
3. Кузьменко В.П. Управління митними ризиками в системі державного управління. *Економіка та держава*. 2023. № 5. С. 98–103. URL: <https://economy.in.ua/archive/2023/5/98-103.pdf> (дата звернення: 02.02.2026).
4. Мельник Т.М. Митна політика України в умовах євроінтеграції. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2022. № 3. С. 45–52. URL: <https://puma-knu.org.ua/issue03-2022/45-52.pdf> (дата звернення: 01.02.2026).
5. Міністерство фінансів України. Звіт про діяльність митниці у 2024 році. Київ, 2025. 87 с. URL: <https://mof.gov.ua/v-ukrayini-zvilnili-zvit-diialnost-mitnytsi-2024> (дата звернення: 01.02.2026).
6. Organisation for Economic Co-operation and Development. Trade Facilitation Indicators 2024. Paris: OECD, 2024. 145 p. URL: <https://www.oecd.org/trade/topics/trade-facilitation/> (дата звернення: 02.02.2026).
7. State Customs Service of Ukraine. Strategic Plan 2023–2026. Kyiv, 2023. 64 p. URL: <https://customs.gov.ua/strategic-plan-2023-2026> (дата звернення: 31.01.2026).
8. United Nations Conference on Trade and Development. Digital Economy Report 2023. New York: UNCTAD, 2023. 220 p. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/der2023_en.pdf (дата звернення: 01.02.2026).
9. World Bank. Connecting to Compete 2023: Trade Logistics in the Global Economy. Washington: World Bank, 2023. 98 p. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/37513> (дата звернення: 02.02.2026).
10. World Customs Organization. Risk Management Compendium. Brussels: WCO, 2022. 280 p. URL: <http://www.wcoomd.org/-/media/wco/public/global/pdf/topics/research/compendium/risk-management-compendium.pdf> (дата звернення: 02.02.2026).

References

1. Derzhavna mytna sluzhba Ukrainy (2025). Publichnyi zvit Derzhmytsluzhby za 2024 rik [Public Report of the State Customs Service for 2024]. Kyiv, 152 p. URL: <https://customs.gov.ua/public-report-2024> [in Ukrainian].
2. European Commission (2022). EU Customs Risk Management Framework. Brussels: European Commission, 47 p. URL: https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs-risks-management/customs-risks-management-framework-crmf_en

3. Kuzmenko, V.P. (2023). Upravlinnia mytnymy ryzykamy v systemi derzhavnoho upravlinnia [Management of customs risks in the system of public administration]. *Ekonomika ta derzhava*. № 5. Pp. 98–103. URL: <https://economy.in.ua/archive/2023/5/98-103.pdf> [in Ukrainian].
4. Melnyk, T.M. (2022). Mytna polityka Ukrainy v umovakh yevrointehratsii [Customs policy of Ukraine in the context of European integration]. *Publichne upravlinnia ta mytne administruvannia*. № 3. Pp. 45–52. URL: <https://puma-knu.org.ua/issue03-2022/45-52.pdf> [in Ukrainian].
5. Ministerstvo finansiv Ukrainy (2025). Zvit pro diialnist mytnytsi u 2024 rotsi [Report on the activities of customs authorities in 2024]. Kyiv, 87 p. URL: <https://mof.gov.ua/v-ukrayini-zvilnili-zvit-diialnost-mitnytsi-2024> [in Ukrainian].
6. Organisation for Economic Co-operation and Development (2024). Trade Facilitation Indicators 2024. Paris: OECD, 145 p. URL: <https://www.oecd.org/trade/topics/trade-facilitation/>
7. State Customs Service of Ukraine (2023). Strategic Plan 2023–2026. Kyiv, 64 p. URL: <https://customs.gov.ua/strategic-plan-2023-2026>
8. United Nations Conference on Trade and Development (2023). Digital Economy Report 2023. New York: UNCTAD, 220 p. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/der2023_en.pdf
9. World Bank (2023). Connecting to Compete 2023: Trade Logistics in the Global Economy. Washington: World Bank, 98 p. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/37513>
10. World Customs Organization (2022). Risk Management Compendium. Brussels: WCO, 280 p. URL: <http://www.wcoomd.org/-/media/wco/public/global/pdf/topics/research/compendium/risk-management-compendium.pdf>

Дата першого надходження статті до видання: 12.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 17.03.2026

Дата публікації: 24.03.2026